

VALGUSLEHT

NR. 9 1990

LÕIKUSKUU

ILMUB JUUNIST 1987

AÜ TEATEID

Emad, kellel seisab ees lapse kolmeaastaseks saamine ja sellega kaasnev lasteaeda minek: KUI TEIE LAPSELE ON LASTEAED VASTUNÄIDUSTATUD KAS NÕRGA TERVISE VÕI NÕRGA KOHANEMISVÕIME TÕTTU JA TE OLETE OMA LAPSE NIMEL VALMIS LOOBUMA TÖÖST JA SELLEGA KAASNEVAST PALGAST, ESITAGE JUHATUSELE AVALDUS, ET TEID LUBATAKS 4 (5, 6) AASTAT KODUS OLLA, ILMA ET TEIL KATKEKS PIDEV TÖÖSTAAZ. Avaldusele lisage põhjendused (ka arstitõend) ja võib juhtuda, et teie avaldus rahuldatakse.

Kuna poole kohaga töötamise võimalust pole ühistu sisekorra eeskirjadega määratletud, siis on ka poole kohaga töötamise taotlemiseks vajalik avaldus, kus on ära näidatud põhjus. Olenevalt põhjusest rahuldatakse (ei rahuldata) teie avaldus.

Kellel annab tunda tervis ja on möte 1991. a. sanatooriumisse minna, esitagu oma soov juba 15. septembriks. Hilisema pöördumise korral pole tuusiku saamine garanteeritud.

A/ü rahade kasutamine I poolaastal

Plaan	1990	Tegelik
1. Töötasu	3840	2004
2. Preemia	1300	150
3. Toetused	7800	1005
4. Kultuur	6000	5294
5. Sport	5000	2616
	2394	11 069

Kommentaari a/ü rahade kulutamise kohta: juba lehe ilmumise ajaks on senisele kesisele toetuste väljamaksmise summale lisandunud 3600 rubla — toetus peredele, kus läheb sügisel kooli 3 või rohkem last. Kultuurile eraldatud rahade peaaegu otsakorral olek näitab rahvariiete ostmist, muud kulutused on normi piires.

A/ü kaudu on majandisse tulnud I poolaastal 3 turismituusikut välismaale — 2 Ungarisse, kus käisid Leelo Riisenberg ja Leili Vahtmäe ning 1 Bulgaariasse roosipeole, kus käis lillekasvataja Kaja Känd.

Alates 1. juulist ei sõltu haigusraha maksmine enam sellest, kas töötaja on a/ü liige või mitte. Samast kuupäevast on ära kaotatud senine minimaalne haigusraha arvestamise määr, s.o. 1—3 a. tööstaaži korral 50%. Nüüdsest on alammäär 60% ja seda kuni 5 a. tööstaaži omamise korral.

MAJANDUSLIKU TEGEVUSE NÄITAJAD I POOLAASTAL

	m/ü 1.07.1990. 1.07.1989.			+	-
Taimikasvatuse					
Realiseerimine	t.rbl.	87	32	+55	
Aiand					
Realiseerimine	t.rbl.	407	308	+99	
Loomakasvatuse					
Piima kogutoodang	t	2491	2331	+160	
Lüpstud piima lehma kohta	kg	2457	2388	+69	
Müüdud piima riigile	t	2491	2457	+34	
Toodetud veiseliha	t	154	230	-76	
Toodetud sealih	t	239	298	-59	
Saadud pörsaid	pd	3637	4016	-379	
Kokku laek. loomakasv-st	t.rbl.	2217	2369	-147	
Abitootmine					
Toodetud estosteriili	t	377	352	+25	
Realis. estosteriili	t.rbl.	1762	1700	+62	
Toodetud õlut	dal	14828	140	+14688	
Realis. õlut	t.rbl.	816	7	+809	
Realis. puidutsehhist	t.rbl.	30	27	+3	
Kokku laekumine	t.rbl.	7818	7044	+774	

Koostas MARJE SEERSANT

JUHATUS

5. JUULI

VALTU OSAÜHISTU LIIDU MOODUSTAMISEST

Projekti esitab Tenno Teets mille, kohaselt luuakse omaette isemajandavad osaühistud järgmistes tootmisloikudes:

1. Valtu põllumajandusühistu (taimekasvatuse + loomakasvatuse) töögrupp, kes viib läbi koosolekuid ja selgitustööd rahva seas — T. Teets, E. Saatus, V. Lepik, A. Rungi, A. Ojasalu.

2. Inglise põllumajandusühistu (loomakasvatuse + taimekasvatuse) töögrupp: A. Leinberg, R. Lepikult, R. Haggi, R. Tuk, E. Golding.

3. Tööstuse osaühistu (abitootmine — Estosteriil, jookide tööstus, puidutsehh) töögrupp: A. Laurimaa, H. Kauri, R. Raamat, A. Seersant.

4. Aiandi osaühistu (vana ja uus aiand, puukool) töögrupp: T. Teets, M. Hannust, E. Parve, H. Laoväli.

5. Automajandi töögrupp: V. Reino, M. Olju, A. Rhede.

6. Tehnilise teenistuse (remonditöökojad, energeetika) töögrupp: V. Reino, M. Kask, A. Pappa, J. Piiraja, R. Lepikult, J. Laos, R. Aun.

7. Kommunaalmajandus — E. Maltsar.

8. Ehitus-remondi ühistu töögrupp: A. Paik, T. Kurisoo ja ehitustööde juhatajad.

9. Metsandus — H. Puunurm.

10. Ohistute liidu (koondise) töögrupp: T. Teets, M. Seersant, N. Lepikult, T. Mett, T. Teder.

Igas loodavas ühistus rahvaarutelud, selgitustöö ja analüüsid läbi viia juulikuu jooksul.

Juhatus otsustas:

AVALDUSED JA ETTEPANEKUD

1. Endel Kiolein — avaldus tulevikus Veski talu taastamise kohta 16,05 ha suuruses võtta teadmiseks.
2. Elle Kivilo — avaldus Tammiku talu taastamise kohta rahuldada. Avaldus anda edasi Rapla maakonnavalitsusele, kuna enamus talu maid kuulub riigile.
3. Eino Kraam — avaldus Adramaa talu taastamise kohta lahendada pärimisõigust tõendava dokumendi esitamisel.
4. Hilda Tihemaa — avaldus Turu talu taastamise kohta rahuldada.
5. Alma Pärnamaa — avaldus Tānavaotsa talu taastamise kohta rahuldada.
6. Udo Nipermaadi — avaldust Kangermaa talu maade saamiseks 1996. a. juhatus lahendada ei saa, kuna talu maadel on pärijad olemas.
7. Helgi Hannus — avaldus Viitsiku talu tulevikus taastamise kohta võtta teadmiseks. Esitada pärimisõigust tõendav dokument.
8. Bernhard Miilen — ühine avaldus Uuetoa talu taastamise 1992. a. sügisel lahendada, siis, kui pärijad selgitavad välja, kes hakkab talu pidama.
9. Linda Leinsalu — avaldus Hundiaugu talu maade säilitamise kohta võtta teadmiseks.
0. Valdi Männimägi — avaldust Soone talule 5 ha ulatuses maad juurde anda mitte rahuldada.
1. Olev Leikop — avaldus Uue-Veadi talu taastamise kohta 1992. a. lahendada pärimisõigust tõendava dokumendi esitamisel.
2. Robert Laanemets — avaldus Allika talu tagastamise kohta 8 aasta jooksul võtta teadmiseks.
3. Elmar Leinberg — avaldus Kuusiku talu tulevikus taastamise kohta võtta teadmiseks. Talu taastamiseni talule kuuluvates metsades raie- tööd aga läbi viia vastavalt metsakasvatuspiaanidele.
1. Helle Vannas (Flaur) — avaldus Vannaaseme talu maade tagasi- saamise kohta lahendada peale maa- seaduse väljaandmist. Maja osaühistu talle tagasi ei müü.
5. Ando Volmsen — avaldus Mäesauna maja ostmise kohta lahendada järgmisel juhatuses koosolekul.

16. Vambola Muulmann — avaldus Sarapiku talu taastamise kohta 1993. a. lahendada pärimisõigust tõendava dokumendi esitamisel.
 17. Peeter Volke — avaldus Rätsepa talu endistes piirides taastamise kohta anda lahendada Rapla maakonnavalitsusele. Osaühistu juhatus talle soovitus talu pidamiseks ei anna, kuna P. Volkel pole veel vajalikku tehnikat ja kogemusi suure talu pidamiseks.
 18. Tamara Vahi — avaldus Liira, Salme maja ostmiseks rahuldada. Osaühistu ei kasuta esmaostu- õigust.
 19. Valentin Olle — osaühistu soovib kasutada esmaostu- õigust tema maja müümisel.
 20. Mariana Kuusmann — avaldus Vahemetsa talu küüni tagasi- andmise kohta praegu mitte rahuldada.
 21. Kalev Maasoo — avaldus elektriliini ja tee ehitamise kohta majaehituskruundile lahendamise lükata edasi järgmise koosolekuni.
 22. Raivo Parve — avaldus tee ehitamise kohta ehitus- kruundile lahendada järgmisel koos- olekul.
 23. Juta Kaldoja — avaldus Kungla majavalduse ostmise kohta rahuldada. Müügihind 18 452 rbl.
 24. Priit Peterson — avaldus soodustatud tingimustel ühe- pereelamu ostmise kohta rahuldada.
 25. Arvo Koor — avaldus soodustatud tingimustel Madi- se majavalduse ostmise kohta rahuldada.
 26. Enno Otmar — avaldus soodustatud tingimustel ühe- pereelamu ostmise kohta rahuldada.
 27. Boris Reinart — avaldus soodustatud tingimustel Kivi- silla majavalduse ostmise kohta rahul- dada.
 28. Karla Tamm — avaldus soodustatud tingimustel ühe- pereelamu ostmise kohta rahuldada.
 29. Arnold Jõulu — avaldus soodustatud tingimustel Kuusi- ku talu ostmise kohta rahuldada.
 30. Meeta Piir — avaldus soodustatud tingimustel „Tel- gi-Sauna“ majavalduse ostmise kohta rahuldada.
 31. Heli Väide — avaldus soodustatud tingimustel Treiali majavalduse ostmise kohta rahuldada.
 32. Evi Angermaa — avaldus Eomatsi majavalduse soodusta- tud tingimustel ostmise kohta rahuldada.
 32. Elvi Laineste — avaldus soodustatud tingimustel Tam- memäe majavalduse ostmise kohta rahuldada.
 34. Helgi Merisalu — avaldus soodustatud tingimustel ühe- pereelamu ostmise kohta rahuldada.
 35. Marje Lember — avaldus soodustatud tingimustel ühe- pereelamu ostmise kohta rahuldada.
 36. Leidi-Elle Kidra — avaldus soodustatud tingimustel Lame majavalduse ostmise kohta rahuldada.
 37. Angelina Romanovskaja — avaldus soodustatud tingimustel ühe- pereelamu ostmise kohta rahuldada.
 38. Eva Ammermann — avaldus soodustatud tingimustel Veise- riku majavalduse ostmise kohta rahul- dada, kui vabastab korteri.
- Ülejäänud majade ostuavaldused lahendatakse järgmistel juhatuses koosolekul.
39. Sirje Tuulemets — avaldus osaühistu liikmeks vastuvõtmise kohta rahuldada 1. juulist 1990. a.
 40. Ilja Levin — võtta tööle traktoristina alates 20. juu- nist 1990. a. Osaühistu liikmeks esi- algu mitte võtta.
 41. Egon Rebel — avaldust osaühistu liikmeks vastuvõtmi- se kohta mitte rahuldada.
 42. Sergei Jefremenko — avaldust osaühistu liikmeks vastuvõtmi- se kohta mitte rahuldada.
 43. Rain Kidra — avaldus noorkarjatalitajana tööle võtmi- se kohta lahendada E. Saatusel.
 44. Sirje Aasto — avaldust osaühistu liikmeks vastuvõtmi- se kohta mitte rahuldada.

- 45. Sven Saar — vabastada töölt omal soovil 5. juunil 1990. a.
- 46. Mati Tulp — vabastada töölt ja osaühistu liikmest seoses üleviimisega talupidajaks.
- 47. Aleksander Sokušev — vabastada töölt omal soovil alates 4. augustist 1990. a.
- 48. Heldur Kokkanen — vabastada töölt omal soovil alates 20. juulist 1990. a.
- 49. Helje Hindremäe — avaldus laenu saamiseks maja ostmisel vajaduse korral rahuldada.
- 50. Lea Lõhmus — avaldus Lõhmus, Gennadi osaku välja-maksmise kohta tema lastele anda aru-tamisele volinike koosolekul.
- 51. Urve Heinsoo — avaldus Männimetsa saunas elamistingi-muste parandamise kohta lahendada ehitusjaoskonnas (A. Pailk) 1. oktoob-riks 1990. a.
- 52. Valdi Männimägi — avaldus majaostu võlgnevuse katmiseks osaku dividendidest rahuldada.
- 53. Merike Prikko — avaldus juuksuritöökoja osalisele ise-majandamisele üleviimise kohta lahenda järgmisel koosolekul.

KARISTUSED

- 1. Erich Jõulu — karistada noomituse ja aastapremia äravõtmisega alkoholi juubes majandile kuuluva veoauto juhtimise eest 31. mail 1990. a. Rapla maakonna SAO teade 11. juunist 1990. a.
- 2. Viljo Pajumaa — karistada valju noomituse ja aasta-preemia äravõtmisega korduvate õigus-korra rikkumiste eest. (Rapla maakonna SAO määrused 26. märtsist 1990. a. ja 3. maist 1990. a.)
- 3. Tamara Tšaban — karistada noomituse ja aastapremia äravõtmisega hooletu suhtumise eest oma töökohustusse noorvasikate hool-damisel. Järgmisel korral osaühistule tekitatud kahjud hüvi-tada täielikult.
- 4. Aivar Pöder — vallandada töölt tööluusi tõttu alates 5. juulist 1990. a., kuna alates 4. juunist 1990. a. ei ole ta tööle ilmunud. Osa-ühistu liikmeks oleku küsimus lahendada volinike koosolekul.

ETTEPANEKUD

- 1. Valtu naiste eestseisuse ettepanekul otsustati leida Matsi-hansu majavalduuses ruum käsitööringile ja punumisringile. Ehitusjaoskonnal võtta maja remont järgmisel aastal plaani.
- 2. Otsustati tösta alates uuest õppeaastast osaühistu poolt maks-tavat õpilaste toiduraha vastavalt vajadusele.
- 3. Juhatus ei toetanud A/Ü komitee esimehe H. Tuki ettepanekut säilitada kodus lapsi hooldavatel emadel pidev tööstaaž lapse kooliminekuks. Konkreetse avalduse ja arstitõendi esitamisel juhatus otsustab küsimuse individuaalselt.
- 4. A/Ü komitee ettepanek lülitada raamatupidajad spetsialistide lisatasu süsteemi lahendatakse isemajandavate ühistute loomise-ga. Raamatupidajate ametipalga tõstmise küsimus tuleb lähemal ajal arutamisele.
- 5. Otsustati mitte keelata Taga-Karpatia ehitusmeestel nende perekondade külastust.
- 6. Otsustati täiendada töösisekorra eeskirju järgmise sättega: naistel, kellel on kuni 8-aasta vanused lapsed, võimaldatakse igal konkreetsel juhul juhatus otsusega töötada poole kohaga, kui seda võimaldab nende töö iseloom.
- 7. Otsustati tösta Tallinnast toodud leiva hinda vastavalt tehtud kulutustele (hinna arvestab välja ökonoomika osakond). Organi-seerida leiva vedu ka Inglise osakonda.

ORGANISATSIOONILISED KÜSIMUSED

- 1. Kinnitati traktoritööde teenustöö hinded osaühistu liikmetele ja talunikele vastavalt lisale.
- 2. Kinnitati spetsialistide lisatasu määrustik vastavalt lisale.
- 3. Otsustati tösta ajutiselt, alates 11. juulist heinavarumistöödel pikapäeva tasu 20%-lt 40%-ni.
- 4. Kinnitati muudatused premeerimismäärustikus vastavalt lisale.
- 5. Otsustati, et edaspidi peaspetsialistidele kvartalpreemiate andmise kinnitab juhatus koosolek.
- 6. Kinnitati raudbetoonist lillevaaside valmistamise hindeks 25 rbl.
- 7. Otsustati võtta kondiitritoodete vabrik „Kalev“ 220 000 rub-laga Valtu Põllumajandusliku osaühistu aktsionäriks.
- 8. Otsustati eraldada 500 rbl. sularaha trükipaberi ostmiseks osaühistu infolehe väljaandmiseks.
- 9. Otsustati eraldada 250 rbl. Rapla tuletorjajate premeerimi-seks operatiivse tegutsemise eest veski tulekahju kustutamisel. Rapla Tuletorje ühingu avalduse põhjal.
- 10. Otsustati premeerida Ester Lukast 25 rbl. ulatuses tulekahju õigeaegse informeerimise eest.

JUHATUSE OTSUS

nr. 6

Vastavalt komisjoni ettepanekule kinnitada traktoritööde tee-nustöö hinded alljärgnevalt:

1. Komplekshinne teraviljaühistu liikmetele 210 rbl. ha. Selle hinna sisse on arvestatud ka väetiste, seemnete ja mürgkemikaali-de maksumus.

Lisaks sellele koristamine 8 rbl. tonn, kuivatamine 4 rbl. tonn.

2. Kinnitada teenustööde hinded alljärgnevalt:

Tööde kirjeldus	kulud 1 ha-le (rbl)	Kulud koos mat. kuludega (väetis, seemned jms.) 1 ha-le (rbl)
Kündmine	14	14
Libistamine	3	3
Randaalimine	7	7
Tüükultivaatoriga kobestamine	5	5
Väetise külvamine: kartulile	2	141
viljale	2	99
Teravilja külv	3	65
Rullimine	2	2
Kartuli äestamine	3	3
Kartulipanek masinaga	11	11
Kartuli vagudeajamine	6	6
Kartuli muldamine 1x 5	5	5

Teravilja koristamine	8 rbl. tonn
Teravilja kuivatamine	4 rbl. tonn
Heina niitmine	4
Heina või põhu kaarutamine	2
Heina või põhu pressimine	2
Keemiline tõrje	2
Kõrre koorimine	8
Sõnniku laotamine	1 rbl. tonn
Kartuli koristamine kombainiga	14 rbl. tonn

Teenustöö hinna sisse on arvestatud töötasu, puhkusetasud, sotsiaalkindlustusmaks, amortisatsioon, kütuse kulu, ekspluatatsiooni ja ülalpidamise kulud.

Punktide 1 ja 2 rakendamine toimub järgmiselt:

- 1) Teraviljaühistu liikmetel arvestatakse teostatud kulud maha nimekirja alusel lõpparvelduse teostamisel.
- 2) Kõikidele ülejäänud ühistu liikmetele, kellele on vastavalt põhi-kirjale eraldatud õue-aiamaa, arvestatakse traktori teenustasu 30 rubla ha. See arvestatakse nimekirja alusel pärast koristus-perioodi lõppu. Kui individuaalmaa omanik ei ole kasutanud ühistu teenustööd (oma traktor, isiklikult ostetud kütus v.m.s.) annab osakonna juhataja vastavad andmed enne teenustöötasu sissenõudmist raamatupidamisele.
- 3) Talupidajad tasuvad ainult teenustööde hinna. Seemned, väe-tised jne. müüakse talunikele vastavalt soetamise hinnale. Arvel-dused 1990. a. kevadtööde teenuste eest arvestatakse vastavalt kinnitatud hinnetele.

**VALTU
RAHVAS
TANTSU-
JA
LAULU
PEOL**

AARE HINDREMÄE fotod

ÕNNITLEME JUUBELI PUHUL!

*Elukangal pole kordustrükki,
ükski samm ei kordu eluteel.
Aeg päevi nagu pärleid paela lükib,
et punuda neist mälestuste kee.*

80

EDUARD SUSI 24.09

65

UNO TARKMEEL 24.09

ÕNNITLEME ABIELLUMISE PUHUL!

*Sinu käte puude
pühib mure mu näolt
ja mõtted tõusevad lendu kui linnud.
Sinu kätest
rändavad mu mõttelinnud maailma.
Sinu pihkudes on nende pesa.*

JANA TERASMAA,
RAUL KUUSEMÄE
20. juuli 1990

ÕNNITLEME LAPSE SÜNNI PUHUL!

*Õnne emale,
õnne isale,
õnne perelisale*

RAILI ja MARGUS SAARSALU
tütar ELISE 16.06

TÖÖLE TULNUD

MARIKA LUNDVER	jookide tsehhi tööline	9.05
JEVDOKIA MATVIENKO	Paldiski kpl. müüja	15.05
MARJO LUIK	ehitustööline	28.05
JÜRJI LIKKER	ehitustööline	28.05
SIRJE AASLO	maaler	25.06
ILJA LEVIN	traktorist	20.06

TEIST KORDA INGLISTEL

Juunis-juulis viibis Eestis teist kordsel külaskäigul hr. Jaan Pill Kanadast. Kuuajalise reisi sisse mahtus ka paaripäevane külaskäik Inglisele. Endast ja oma reisi eesmärkidest oli hr. Pill lahkesti nõus vastama Valtu lehele.

OLED JUBA TEIST AASTAT INGLISTEL. MIL MOEL OLED SEOTUD INGLISTEGA!

Et sellele ammendavalt vastata, pean alustama veidi kaugemalt. Minu sooviks oli juba ammugi külastada Eestit, kuid varemadel aegadel ei olnud selleks minule sobivat moodust. Nimelt ei tahtnud ma Eestisse tulla lihtsalt turistina, vaid et saaksin leida koostööd, et olla kasulik kasvõi sümboolsel alusel, et mul oleks võimalik omal käel Eestimaal vabalt ringi reisida. Kõike seda võimaldas mõni aasta tagasi loodud Väliseesti Muinsuskaitse Selts, mille kohta kuulsin lähemat infot Torontos, kus õeldi, et on võimalus minna Eestisse tööle muinsuskaitse malevasse. Jõudes Tallinna, määrati mind Inglise rühma, kus viibisin eelmisel aastal ühe nädala. Sel aastal oli tore näha kuidas on asjad edasi edenenud ja kohata vanu tuttavaid.

MILLISED ON SINU JUURED EESTIS!

Minu juured on mitmes paigas üle Eesti. Vanemad on pärit Tartust ja põgenesid sõja lõpul Rootsi. Mina sündisin 1946. a. Stockholmis, kus me elasime viis aastat. Siis kolisime isa, ema ja vennaga Montreali, kus elasime 16 aastat. Jõudes Kanadasse ei osanud ma sõnagi inglise keelt, kuid keele õppisin ära ühe aastaga kohalike lastega mängides. Vahepeal elasime 7 a. Vancouveris ja alates 1974. aastast kolisin Torontosse.

KUS OLED ÕPPINUD JA KELLENA TÖÖTAD!

Alg- ja keskhariduse sain Montrealis. Seejärel lõpetasin Briti Columbias Simon Fraser'i ülikooli humanitaarteaduse

1988

Inglise

osakonna bakalaureuse kraadiga. Kraadi sain psühholoogia erialal. Hiljem lõpetasin Toronto ülikooli haridusteaduskonna, mis andis võimaluse töötada õpetajana. Olen osa võtnud kursustest, mis uurivad arvutite kasutamist õpetamisel.

Praegu õpin Ontario Kunstikolledžis reklaami ja disaini ning samal ajal lõpetan magistriväitekirja, mis käsitleb neid meetodeid, mille abil antakse eriharidust Ontario koolides. Viimastel aastatel maalin portreid ning müün neid. Tulevikuplaanides on tulla oma maalinäitusega ka Eestisse. Veel olen töötanud autojuhina, vabakutselise ajakirjanikuna, teinud mõned joonisfilmid. Viimased kümme aastat töötan õppimise kõrvalt Toronto Metropolitan School Board'is, kus tegelemis arengus mahajäänud õpilaste kasvatamisega. Otsin tööd Toronto suurimas lastehaiglas, aidates neid, kellel on kõnehäireid. Kogelemise teraapia kohta pidasin Tallinna silmakliinikus kaks loengut ning oli

● Jaan Pill ja ajakirjanik Ilme Veetamm tutvumas Õstosteriilitsehhiga.

AARE HINDREMÄE foto

mitmeid huvitavaid erialaseid kohtumisi Eesti vastava eriala spetsialistidega. Järgmisel suvel pean Tallinnas loenguid kaks nädalat.

MIDA MEELDEJÄÄVAT NÄGID EESTIS, KONKREETSELT AGA INGLISTEL JA VALTUS!

Seekord olen külastanud mitmeid EMS-i suvemaleva töörühmi üle Eesti, et saada nendest üldpilti. Saadud informatsiooni põhjal tahan muinsuskaitse ideid tutvustada väliseesti ajakirjanduses.

Liigutavad olid teie tantsu- ja laulupeod, need tõid pisara silma. Liigutav oli tuttavate ja sõprade soe vastuvõtt. Inglisele külastasin ehitatavat talumuuseumi Männikul, restaureeritavat Inglise mõisa ja uut laululava pargis. Huvitav oli näha silo konserveerimist suurtesse aukudesse. Nägin millistes tingimustes töötavad inimesed töökojas. Meeldiv oli

kohtuda logopeed Sirje Vahe- riga ja haljastusagronoom Arnold Hannustiga, kelle kauni koduaiaga tutvusin juba möödunud aastal. Kahju on, et ei kohtunud arhitekt Tõnis Kuri-sooga, kelle arhitektuurne disain jättis mulle majandi uusehituste planeerimisel sügava mulje.

Huvitav oli näha, et paljud inimesed kasvatavad oma tarbeks süüa aia- ja peenramaal.

MIDA SA SOOVID EDASI ÕELDA LEHE KAUDU OMA RAHVUSKAASLASTELE!

Et valuuta jahil ei müüduks maha metsa ja loodusvarasid, neid läheb teil endil veel tulevikus tarvis.

JÄRGI KÜSIMUS, MILLAL VÕIB SIND JÄLLE INGLISTEL NÄHA!

Loodetavasti järgmisel suvel.

Intervjueris
AARE HINDREMÄE

NORRA PÖLLU MEHED KÜLASTASID RADIKO PERET

Pühapäeval, 22. juulil oli Raplas bussitais Norra põllu- pidajaid. Nad tulid Eestisse neljaks päevaks, neist ühe aitas sisustas Rapla Talunike Liit eesotsas Peedu Haasmaga. Külaliste näidati meie alles kujunevaid talusid — sellisena, nagu nad on. Pilt sai tõetruu, sest võõrad uurisid kõike väga põhjalikult. Igal pool esitati pererahvale lõputult küsimusi. Vähe sellest. Kõike taheti oma silmaga näha, kas või lehmälüpsi, ja meie ajast-arust põllutehnikat katsuti lausa käega.

Küsitati, kui palju ja milliseid väetisi antakse, kui kõrgeks kasvab hein, millised on toodangunumbrid. Kui kõike muud suudeti ära seletada, siis seda vist küll mitte, et miks meil maa ei kuulu sellele, kes teda harib. Maaomandi küsimus tõu-

sis ikka ja uuesti igas külastatud talus. Norras on maa taluniku omand, mis pärandatakse edasi põlvest põlve.

Viimane talukogemus saadi Inglise Mati Radiko perest.

Päevaprogramm oli olnud väga tihe, alustati ju keskhommikul Mahtra muuseumist ja lõpetuseks taheti läbi jalutada Pirkust. Seetõttu pääses Radiko pere uudistajate käest kiiremini. Vesteldi õues ja toas

ning vaadati, mis peenramaal kasvab. Mehed takseerisid masinaid. Perenaine Virve üllatas külalisi maitseka kohvilauaga. Lahkuti heas meeleolus.

ILME VEETAMM

TRAKTORITE, HAAGISTE, LIIKURMASINATE REGISTREERIMISE, ÜLEVAATUSTE, EKSPERTIISIDE JA MEHHAANISAATORITE ATESTEERIMISTE EEST VÕETAVA TASU MÄÄRAD.

Tasumäärad ettevõtetele, asutustele ja organisatsioonidele kuuluvate ning kodanike isiklikus omanduses olevate traktorite, traktorite baasil ehitatud masinate, traktorihaagiste ja liikurpõlumajandusmasinate (liikurmasinate) eksploatatsioonil ning tehniliste ülevaatuste, atesteerimiste ja ekspertiiside eest on kinnitatud Eesti NSV Valitsuse 14. veebruari 1990. a. määrusega nr. 26 ja kehtivad alates 1. märtsist 1990. a.

1. Registreerimise (ümberregistreerimise), numbrimärgi ja tehnilise passi väljaandmise eest:

— traktor, traktori baasil ehitatud masin või liikurmasin 15 rubla

— traktorihaagis 10 rubla

2. Iga-aastase tehnilise ülevaatuse eest:

— traktor, traktori baasil ehitatud masin, liikurmasin 5 rubla

— tehnilise seisukorra diagnoosimine (kontrollaparatuuridega) 5 rubla

— kordusülevaatus 10 rubla

— traktorihaagis 3 rubla

— kordusülevaatus 6 rubla

3. Eksami vastuvõtmine ja juhitunnistuse väljaandmise eest:

— mehhaniseerimisalase õpetusega õppeasutuste lõpetanutele eksami vastuvõtmine, juhtimisoskuste praktiline kontroll ja juhitunnistuse väljaandmine 7 rbl. 50 kop.

s.h. juhtimisoskuste praktiline kontroll 2 rbl 50 kop.

— korduseksami vastuvõtmine 15 rubla

— eksternina juhitunnistust taotlejatelt eksami vastuvõtmine ja juhitunnistuse väljaandmine 25 rubla

— eksternina korduseksami vastuvõtmine 50 rubla

— eksami vastuvõtmine juhitunnistuse tagastamisel pärast karistustähtaja möödumist 25 rubla

4. Numbrimärgi väljaandmise eest kaotatu või rikutu asemele: 15 rubla

5. Juhitunnistuse väljaandmine kaotatu või rikutu asemele 15 rubla

6. Tehnilise passi väljaandmise eest kaotatu või rikutu asemele 15 rubla

7. Tehnilise passi talongi väljaandmise eest kaotatu või rikutu asemele 5 rubla

8. Tehnilise passi muudatuste tegemise eest 1 rubla

9. Väljakutse eest tehnilisele ülevaatusele või ekspertiisile masinate garantiiajal tekkinud rikete korral, koos tehnilise ülevaatusega 17 rubla

10. Tehnilise ülevaatuse teostamise ja ümberregistreerimise eest masina (haagise) omandiõiguse üleminekul ühelt eravaldajalt teisele kuni 7% masina väärtusest.

TANTSU LAPSED SOOMES

Paar kuud tagasi ei uskunud, et selline sõit feoks saab. Nüüd aga on Valtu kooli õpetaja Taimi Rahu 5. klassi tantsulapsed ja Inglise kapelli väike koosseis õnnelikult Soomemaal ära käinud.

Olime kutsutud Helsingist 30 km kaugusel asuvasse Nurmijärve laste folkloorifestivalile. Asjaajamine käis ühingu „Sõprus“ kaudu. Peale Valtu laste osalesid seal veel laste tantsurühm Belgiast ning mitu Soome rühma koos saateansamblitega. Meie laste kava koosnes tantsudest ja laulumängudest. Eelnenud kuu aja jooksul harjutati usinasti õpetajate Malle Kase ja Lemmi Linnase juhendamisel.

3. augusti hommikul läbinud passikontrolli ja tollipunkti asusime oma reisikottidega laevale „Tallink“. Ilm oli imeilus ja mõnetunnine sõit, millesse mahtus ka söögikord, möödus peamiselt dékil olles. Kaunis oli saarte vahelt sissesõit Helsingi sadamasse. Puhtus, viisakus, naeratavad näod, automarkide paljusid — need olid esmamuljed. Vastuvõtjad sõidutasid meid esinemispaika, kus nii lapsed kui täiskasvanud paarikaupa peredesse jaotati. Kuna pered asusid üsna erinevates kaugustes, siis nii sel kui ka järgmisel päeval sisustasid aega vöörustajad eraldi. Käidi väljasõitudel järve ääres, ekskursioonidel ja lõbustuste parkis. Lapsed sõbrunesid omavahel hästi, kuigi alati üksteisest arugi ei saadud. Uued „emad“ olid väga hoolitsevad. Et soomlaste elatustase on meie omast sootuks erinev, oli kõigil palju uudistamist.

Pühapäeval, 5. augustil olime kõik rahvariietes. Festival algas väikese tutvustava osaga õpitud kavast, kus tantsisemängisime otse tänaval. Sellele järgnes üks omapärane tegevus, nimelt ühine jalakäijate tunneli seintele joonistamine-värvimine.

Põhiesinemine toimus kohaliku koolimaja võimlas, kus kõik rühmad täiskavaga üles astusid. Meelde jäid belglaste omapärased tantsud ja tagasihoidlikud rahvariided, väiksemate soome laste laulumängud ning vanemate soomlaste professionaalne esinemine. Vahepeal korraldati polka-tantsimise võistlus. Meie tantsupaaridest jäid parimatena neljandaks Kati ja Allar. Valtu lapsed olid igati tublid ja osalesid ka meeledukates ühistantsudes. Festival lõppes sõprusringiga.

6. august oli lahkumispäev. Nii mõnelgi olid huvastijätul silmis pisarad. Sõitsime bussiga Helsingisse, kus toimus väike ekskursioon. Soome pealinnale annab ilme mere lähedus. Siin asuvad reisi- ja kaubasadam ning laevaehitustehas. Tähtsamatest vaatamisväärsustest jäid meelde Sibeliuse mälestusmärk, Finlanditalo, Senati väljak, mida nimetatakse Soome südameks, Toomkirik. Helsingis jõudsime käia ka turul, kus kõige ahvatlevamad olid banaanid ja ananassid. Neid ka ostime oma väheste vöörustajatelt saadud markade eest. Peagi oli aeg laevale asuda. Tagasisõidul oli kenake laineitus, nii et jää või merehaigeks. Kodusadamas ootasid emadised, Valtu aga suur tort. Siinkohal suur tänu Helgi Sussile, kes reisi teokssaamise pärast palju vaeva nägi. Kõigile reisisist osavõtnutele jäävad kauaks parimad muljed.

LEILI VAHTMÄE

Kõik sõidud ei lõpe finišis. Sven Haggi ja Lenno Topasia ekipaažile lõppes seekordne Jaaniralli '90 Keava kiiruskatse kurvides.

AARE HINDREMÄE foto

TÖÖLT VABASTATUD

ANTS JUURIK	põllutöoline	15.05
AIVAR EDEL	sõjaväkke	30.05
VELJO KIDRA	ehitustöoline	1.06
KATRIN JUURIK	jookide tsehi töoline	26.06
SVEN SAAR	ehitustöoline	5.06
MATI TULP	talunikuks	22.06
HELDUR KOKKANEN	karjak	20.07
TIIT VOLMSEN	elektrik	11.07
TIIA AARE	aiandi töoline	1.08
ALEKSANDER SOKUŠEV	zootehnik	4.08

MÄLESTAME

KALJU KALLASTE
sünd. 18.02.1943
surn. 10.07.1990

Tegevtoimetaja
AARE HINDREMÄE.
Kujundus
HANNES TEETS.

VALTU LEHT. Toimetus: 203500
Rapla rajoon, Rapla sidesõlm,
tel. 62-621. Trükiarv 700. Tasuta.
Maht 1,0 trükipoognat. Trüki-
koda „Oktoober“, Kreutz-
waldi 24.

Tellimise nr. 3154